

УДК 656.2:005.591.6

**НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ В АНАЛІТИЧНІЙ РОБОТІ ЕКОНОМІЧНИХ  
ПІДРОЗДІЛІВ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОЇ ГАЛУЗІ**

**CURRENT TRENDS IN ANALYTICAL WORK OF ECONOMIC  
DIVISIONS IN RAILWAY ENTERPRISES**

*канд. екон. наук О.В. Семенцова<sup>1</sup>, канд. екон. наук Н.Г. Челядінова<sup>1</sup>*

*<sup>1</sup>Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

*O.V. Sementsova<sup>1</sup>, PhD (Econ.) N.G. Cheliadinova<sup>1</sup>, PhD (Econ.),*

*<sup>1</sup>Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)*

Розвиток залізничного транспорту України характеризується необхідністю подолання низки системних викликів, що обумовлює актуальність застосування новітніх аналітичних інструментів. В умовах пострадянської спадщини, воєнних руйнувань та глобальної конкуренції на транспортному ринку традиційні підходи до аналізу господарської діяльності демонструють недостатню ефективність. Поруч з тим, в умовах сьогодення традиційні підходи до обробки економічних даних в залізничній галузі перебувають в процесі трансформації та інтеграції з сучасними технологіями, про що зазначають в своїх роботах науковці [1-3]. На перший план висувається інтеграція когнітивних технологій у процеси прийняття управлінських рішень, що обумовлено потребою підвищення адаптивності господарювання в умовах динамічно змінюючогося ринкового середовища.

Принципово новим явищем є застосування прескриптивної аналітики, яка не лише прогнозує майбутні сценарії розвитку, але й пропонує оптимальні алгоритми дій для досягнення цільових показників. Це особливо актуально для планування вантажних перевезень, де необхідно враховувати множину взаємопов'язаних факторів – від коливань попиту до стану інфраструктури.

Значний науковий інтерес представляє впровадження нейромережевих моделей для аналізу фінансових потоків. Такі системи демонструють високу ефективність у виявленні аномальних транзакцій та прогнозуванні касових розривів, що є критично важливим для підтримки ліквідності підприємств у період нестабільності.

Варто відзначити зростання ролі когнітивних платформ, які інтегрують структуровані та неструктуровані дані з різних джерел. Це дозволяє економічним підрозділам формувати комплексне бачення господарської ситуації, враховуючи як внутрішні показники роботи підприємства, так і зовнішні ринкові тенденції.

Окрему увагу заслуговує розвиток систем оперативного аналізу витрат, заснованих на технологіях обробки даних у реальному часі. Такі рішення дають змогу оперативно виявляти неефективні витратні статті та вчасно корегувати фінансову політику підприємства.

Сучасний підхід до аналізу економічної діяльності передбачає активне використання симуляційних моделей для оцінки наслідків управлінських рішень. Це особливо важливо при плануванні інвестиційних проєктів, де необхідно враховувати як фінансові, так і операційні ризики.

Трансформація аналітичної роботи в залізничній галузі також пов'язана з інтеграцією принципів сталого розвитку в систему оцінки економічної ефективності. Це вимагає розробки нових методик кількісного вимірювання впливу господарської діяльності на соціальні та екологічні аспекти.

Розвиток аналітичних систем у залізничній галузі йде шляхом створення інтелектуальних інтерфейсів для взаємодії з даними, що значно підвищує ефективність роботи економічних підрозділів. Такі рішення дозволяють перейти від ретроспективного аналізу до проактивного управління економічними процесами, що є ключовим чинником підвищення конкурентоспроможності залізничних підприємств у сучасних умовах.

Крім того, важливим аспектом є адаптація аналітичних систем до умов воєнного стану. Сучасні методи аналізу даних у реальному часі дозволяють оперативно реагувати на динамічно змінюючу ситуацію, що є критично важливим для забезпечення безперервності перевезень стратегічно важливих вантажів.

Таким чином, впровадження інноваційних методів аналізу господарської діяльності в залізничній галузі України має не лише теоретичну цінність, але й безпосередній практичний вплив на ефективність функціонування транспортної системи в цілому. Це створює наукову основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та забезпечує стратегічні конкурентні переваги на міжнародному транспортному ринку.

[1] Муренко Т. О. Організація контролю фінансової звітності (на прикладі підприємств залізничного транспорту України). Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. - Одеса, 2012. – 226 с.

[2] Ізмайлов Я.О. Розвиток Методології економічного аналізу господарської діяльності підприємств у постіндустріальній економіці. *Проблеми економіки*. 2016 - № 3, 2016. С. 165-174.

[3] Портоварас Т. Види сучасного економічного аналізу та їх характеристика. *Acta Academiae Boregasiensis. Economics*. 2023. - № 4. С. 516-528.